

نکته‌های تربیتی- روانی

هدفهای بسیار دشوار غالباً موجب احساس شکست و ناکامی می‌گردد. پیشرفت و توفیق در نیل به هدف باید امکان‌پذیر باشد. و رهبر نیز موظف است نشانه‌های نومیدی و یأس را در گروه مورد توجه قرار دهد.^۳

✽ استفاده از زبان

یک روش ساده برای استفاده از زبان به عنوان واسطه آن است که از کودک بخواهیم. ضمن اجرای یک رفتار اجتماعی، آنچه را انجام داده یا می‌دهد بیان کند. مثلاً، کودکی که در حال یادگیری ارائه رفتار مناسب است. بعد از برنده شدن در یک بازی، واکنشهای خود را به شکل زیر بیان می‌کند:

- ۱- وقتی یارم به من تبریک بگوید در پاسخ لبخند می‌زنم و می‌گویم: «مشکرم»
- ۲- با صمیمیت بازی خوب او را تحسین می‌کنم.
- ۳- بعد از او می‌پرسم آیا می‌خواهد باز هم بازی کنیم.
- ۴- اگر گفت «بله»، به او اجازه می‌دهم اول بازی را شروع کند.

✽ جبران

تعریف: جبران یکی از مکانیسمهای دفاعی خود است که مشخصه آن رفتاری است که به منظور توازن‌سازی تقابلی کمبود واقعی یا خیالی طرح‌ریزی می‌شود.

نمونه: فدا نوالعاصم پایین تر از حد متوسط است. به او القابی چون «کوتوله» و «فسقلی» می‌دهند. او برای اینکه بلندتر نشان بدهد، بر نوک پا راه می‌رود. از آن منهدمتر، به مدیری موفق و بسیار جاه‌طلب بدل شده است. بدین ترتیب ثابت می‌کند که او هم «مرد بزرگی» است. اهمیت مقام مدیریت او کمک می‌کند تا بخشی از احساس کمبود عزت نفس او که ناشی از کوتاهی قدش است بهبود یابد.

به بی‌بوسه:

- ۱- حاکنه، روبرو، «رو نسی کودک»، انتشارات زلف، ۱۳۷۰، ص ۱۱۱
- ۲- زایل دوس، درک «درآمدی به آسب ساسی روانی»، ترجمه دکتر نصرت‌الله نورفکاری، چاپ اول ۱۳۷۰، انتشارات نا، صص ۱۶۳-۱۶۲
- ۳- بوس براد، سکود «راه‌نمایی و مشاوره گروهی»، چاپ اول، ۱۳۷۰، انتشارات جهاد دانشگاهی، صص ۱۲۲
- ۴- کابولج، جی. ملسر، اف «آموزش مهارت‌های اجتماعی به کودکان»، ترجمه محمدحسن نظری‌نژاد، چاپ اول ۱۳۶۹، ص ۱۹۹
- ۵- بروو، فرانکو، فرهنگ بونستی اصطلاحات روان‌شناسی «ترجمه مهسدا ناسانی، پروژه طبعی، انتشارات طرح نو، چاپ اول ۱۳۷۰، ص ۹۵

✽ ریشه حسد

بالزاک نویسنده فرانسوی می‌گوید: «حسد مانند خنجری به اعماق قلب انسان فرومی‌رود. همچنان که افعی زهرآلود به داخل خاکپا نفوذ می‌کند.»

روانشناسان عقیده دارند که حسد نوعی مقایسه کردن می‌باشد منتها مقایسه‌ای که در آن انسان به طور ناخودآگاه و بدون خواست و میل باطنی، خود را کمتر و نادرتر و پایین‌تر از طرف دیگر احساس می‌کند و از این مقایسه که حاصل آن احساس کمبود و حس حقارت است رنج می‌برد.

✽ اختلال رفتاری

اصطلاح «اختلال رفتاری»، به افرادی قابل انطباق است که به نظر می‌رسد ناتوان از سازش با ضوابط رفتاری جامعه هستند و در مقابل آموزش اجتماعی مقاومت می‌کنند (ضد اجتماعی) و سبزه جو، بی‌کفایت، غیر عادی و تحریک‌پذیر می‌باشند. الگوهای رفتاری آنها غیر انطفاقی تلقی می‌شود و در دوره نوجوانی یا پیش از آن برقرار می‌گردد. بر حسب این مفهوم اقلیتی از مجرمین جوان مبتلا به اختلال شخصیتی هستند. این اصطلاح گاهی بدون دقت به برخی ناتوانی‌های ذهنی ناشی از آسیب مغزی، خواه در سایر موارد تلاش برای یافتن اختلال عملی مغز که علت اختلاف شخصیتی شمرده شود با قرائن قانع‌کننده‌ای همراه نبوده است.

✽ خونسردی و بی‌علاقگی

یکی از دلایل بی‌علاقگی در افراد، وجود محیط سخت‌گیر و حاکمانه است که در آن افراد فرصت بکار بستن ابتکار و خلاقیت و یا تعهد و مسئولیت را ندارند. علت دیگر را می‌توان در نوع فعالیت‌های خسته‌کننده جستجو کرد.

هدف گروه باید نه بسیار سهل و نه چندان دشوار باشد.